

Söz; insanın kendini Yaratıcısına ve yaratılmışlara hitaben ifade ediş biçiminin adıdır.

Dolayısıyla söz demek konuşan insan demektir.

İnsan ne konuştuysa o dur. Ne eksik ne fazla.

Bu nedenle Kuran ve Sünnette söz üzerinde ehemmiyetle. durulmuştur.

Görmedin mi ki, Allah nasıl bir örnek vermiştir:

Güzel bir söz, güzel bir ağaç gibidir ki, onun kökü sabit, dalı ise göktedir. Rabbinin izniyle her zaman yemişini verir. Allah insanlar için örnekler verir; umulur ki onlar öğüt alır-düşünürler. Kötü (murdar) söz ise, kötü bir ağaç gibidir. Onun kökü yerin üstünden koparılmış, kararı (yerinde durma, tutunma imkanı) kalmamıştır. Allah, iman edenleri, dünya hayatında ve ahirette sapaşğlam sözle sebat içinde kılar. Zalimleri de şaşkırtıp-saptırır; Allah dilediğini yapar. (İbrahim Suresi, 24-27)

“Rabbin, O'ndan başkasına kulluk etmemenizi ve anne-babaya iyilikle davranmayı emretti. Şayet onlardan biri veya ikisi senin yanında yaşlılığa ulaşırsa, onlara: “Öf” bile deme ve onları azarlama; onlara **güzel söz** söyle.” (İsra Suresi, 23)

“İkiniz Firavun'a gidin, çünkü o, azmış bulunuyor.” “Ona **yumuşak söz** söyleyin, umulur ki öğüt alıp-düşünür veya içi titrer-korkar.” (Taha Suresi, 43-44)

“Kullarıma, **sözün en güzel olanını** söylemelerini söyle. Çünkü şeytan aralarını açıp bozmaktadır. Şüphesiz şeytan insanın açıkça bir düşmanıdır.” (İsra Suresi, 53)

İnsan; eti yenilmez, derisi giyilmez **tatlı dilden** başka nesi var. (Atasözü)

İnsanın Cemâli **Sözünün Güzelliğidir**. (Hacı Bektaş Veli)

Söz, insan kişiliğinin en güzel libasıdır.

Bedizüzzaman Said Nursi 'Ulemanın Reçetesi' ismini verdiği Muhakemat isimli kitabında sözün önemine ve nerede,nasıl kullanılırsa belîğ bir kelim olacağına işaret eder.

“Bu sırra binaen, cereyan-ı efkâra mecrâ ve belâgat çiçeklerine çimengâh olmaya çok derece nâkıs ve kısa ve kuru ve kır'av olan nazm-ı lâfız; mecrâ-yı tabiîsi olan nazm-ı mânâya mukabele ederek belâğatı müşevveş etmiştir.

Zira acemîler su-i ihtiyar veya sevk-i ihtiyaçla lâfzın tertip ve tahsinine ve maânî-i lüğaviyenin tahsiline daha ziyade muhtaç olduklarından ve elfaz, mecrâ olmak cihetiyle daha âsân ve daha zahir ve nazar-ı sathîye daha mûnis ve hevam gibi avamın nazarlarını daha cazibedar ve avamperestâne nümâyişlere daha müstait bir zemin olduğundan, elfaza daha ziyade sarf-ı himmet etmişlerdir. Yani, ne kadar bir mesafe kat ederse, önlerine çok muşa'şa' sahralar kendilerini göstermek şânında olan tertib-i maânide olan tagalgulden zihinlerini çevirip, elfaz arkasına koşup, dolaşıyorlar. Maânînin tasavvurlarından sonra elfazın arkasına gitmekle fikirleri çatallaşmıştır. Gide gide elfaz mânâyâ galebe etmekle istihdam ederek, **"lafız, mânâyâ hizmet etmek"** olan kaziye-i tabiiye aksine çevrildiğinden, tabiat-ı belâgattan böyle lâfızperest mutasallıfların san'atına kadar, yok, belki tasannularına, uzun bir mesafe girmiştir.

Eğer istersen, Harîrî gibi bir dahiye-i edebin Makamat'ına gir, gör. O dahiye-i edep nasıl hubb-u lâfza mağlûp olarak, lâfızperestlik hevesi o kıymettar edebini lekedar ettiği gibi, lâfızperestlere de bast-ı özür etmiştir ve nümune-i imtisal olmuştur. Onun için, o koca Abdülkahir bu hastalığı tedavi etmek için Delâil-i İ'câz ve Esrarü'l-Belâgat'-ın bir sülüsünü onun ilâçlarından doldurmuştur. **Evet, lâfızperestlik bir hastalıktır; fakat bilinmez ki hastalıktır.**□

Lâfızperestlik nasıl bir hastalıktır; öyle de, suretperestlik, üslûpperestlik ve teşbihperestlik ve hayalperestlik ve kafiyeperestlik, şimdi filcümle, ileride ifratla, tam bir hastalık ve mânâyı kendine feda edecek derecede bir maraz olacaktır. Hattâ bir nükte-i zarafet için veya kafiyenin hatırı için, çok edip, edepte edepsizlik etmeye şimdiden başlamışlardır. Evet, lâfza ziyet verilmeli, fakat tabiat-ı mânâ istemek şartıyla. Ve suret-i mânâyâ haşmet vermeli, fakat meâlin iznini almak şartıyla. Ve üslûba parlaklık vermeli, fakat maksudun istidadi müsait olmak şartıyla. Ve teşbihe revnak vermeli, fakat matlubun münasebetini göze almak ve rızasını tahsil etmek şartıyla. Ve hayale cevelân ve şâşaa vermeli, fakat hakikati incitmemek ve ağır gelmemek ve hakikate misal olmak ve hakikatten istimdat etmek şartıyla gerektir. "

Günümüzde 50-60-70 yıllık birikimlerin bir sözle nasıl heba edildiğini, bu kadar yıllık tecrübelerin bir sözle nasıl sistem dışına atıldığını üzülenek, hüzünlüenek izliyoruz.

Dostlar, lütfen ağızımızdan çıkacak söz e dikkat edelim.

İnsanın ağzından çıkan kelimeler fırından çıkan ekmek gibidir.

Önce ununu,suyunu,tuzunu,yağını,mayasını,zamanını iyi ayarlamak gerek.

İyi pişirmek gerek ekmeği.

Dokunmasın insanlara,oturmasın midelerine.

Hepimiz ömrümüzü şekillendiren,manalandıran,anlamlandıran ağzımızdan çıkan her kelimeyi ölçelim,tartalım,biçelim,öyle konuşalım.

Söz ola kese savaşı

Söz ola kestire başı

Söz ola agulu aşı

Yağ ile bal ede bir söz.